

Romai Lietuvoje

Parengė: Mindaugas Baranauskas, Ugnė
Šatkauskaitė, Miglė Žilionytė
2025/01/31
Vilniaus Užupio gimnazija
1B

Bendrai apie pristatymą

Tikslas

Supažindinti su romų istorija ir papasakoti apie jų kelią į Lietuvą bei sunkumus, su kuriais jie susidūrė.

Įvadas

Romai Lietuvoje – viena mažiausių tautinių mažumų, gyvenanti čia nuo XV a. Per tą laiką jie patyrė persekiojimų, tačiau išlaikė savo kultūrą, kalbą ir tradicijas. Šiandien jų bendruomenė susiduria su socialiniais iššūkiais, tačiau prisideda prie šalies kultūrinės įvairovės.

Tikslas

Supažindinti su romų istorija ir papasakoti apie jų kelią į Lietuvą bei sunkumus, su kuriais jie susidūrė.

Įvadas

Romai Lietuvoje – viena mažiausių tautinių mažumų, gyvenanti čia nuo XV a. Per tą laiką jie patyrė persekiojimų, tačiau išlaikė savo kultūrą, kalbą ir tradicijas. Šiandien jų bendruomenė susiduria su socialiniais iššūkiais, tačiau prisideda prie šalies kultūrinės įvairovės.

Romai Lietuvoje

Parengė: Mindaugas Baranauskas, Ugnė
Šatkauskaitė, Miglė Žilionytė
2025/01/31
Vilniaus Užupio gimnazija
1B

Romai Europoje

Romų kelias į Europą

- Romų protėviai migravo iš Indijos į Europą.
- Jų kalba priklauso indoeuropiečių grupei.
- Nėra žinoma, kodėl migracija prasidėjo dar šventose Perzijos esančiose.

Migracijos trajektorijos

- Romų kelias į Europą vedė per Persiją, Armėniją, Mažąją Aziją.
- Pirmosios romų grupės pasirodė Balkanų pusiasalyje XII–XIII amžiuje.
- Romų kalboje atsispindi jų keliai, nes kalboje gausu skolinių iš įvairių regionų.

Nuo piligrimų iki šnipų

- Pirmieji romai Europoje buvo sukti palankiai.
- Didelį dokumentalį švedai apie vietinių valdovų išskirtas privilegijas.
- Dėl klajoklišką gyvenimo būdo valdžios institucijoms buvo sunku rasti iš jų mokėtojus.
- Bažnyčia dėjo kaltinimų romams ragavimu.
- Europoje didėjant socialinei ir ekonominei įtampai, romai buvo imami tapatinti su turkų šnipais.

Romų kelias į Europą

- Romų protėviai migravo iš Indijos į Europą.
- Jų kalba priklauso indoarijų kalbų grupei.
- Hipotezės teigia, kad migracija prasidėjo dėl Senovės Persijos ekspansijos.

Migracijos trajektorijos

- Romų kelias į Europą vedė per Persiją, Armėniją, Mažąją Aziją.
- Pirmosios romų grupės pasirodė Balkanų pusiasalyje XII–XIII amžiuje.
- Romų kalboje atsispindi jų keliai, nes kalboje gausu skolinių iš įvairių regionų.

Nuo piligrimų iki šnipų

- Pirmieji romai Europoje buvo sutikti palankiai.
- Išlikę dokumentai liudija apie vietinių valdovų išduotas privilegijas.
- Dėl klajokliško gyvenimo būdo valdžios institucijoms buvo sunku rinkti iš jų mokesčius.
- Bažnyčia ėmė kaltinti romus raganavimu.
- Europoje didėjant socialinei ir ekonominei įtampai, romai buvo imami tapatinti su turkų šnipais.

Romai Lietuvoje

Parengė: Mindaugas Baranauskas, Ugnė
Šatkauskaitė, Miglė Žilionytė
2025/01/31
Vilniaus Užupio gimnazija
1B

Romai Lietuvoje

Antrasis pasaulinis karas ir romų holokaustas

- Antrasis pasaulinis karas tapo kulminacija romų persekiojimo istorijoje.
- Romai, kaip ir žydai, tapo genocido aukomis.
- Apie pusę milijono romų žuvo visoje Europoje.
- Lietuvoje daugiausia romų buvo nužudyta Pravieniškių stovykloje ir Paneriuose.
- 2019 m. Lietuvoje pradėta minėti Romų genocido atminimo diena.

Pirmieji romai Lietuvoje

- Tiksliai nežinoma, kada pirmieji romai atvyko į LDK.
- 1568 m. Gardino Seime nutarta, kad romai, norintys likti LDK, turi įsikurti sėsliai.
- Vėliau Trečiajame Lietuvos Statute romai buvo laikomi „dykinėjančiais žmonėmis“ ir galimais šnipais.

Pirmieji romai Lietuvoje

- Tiksliai nežinoma, kada pirmieji romai atvyko į LDK.
- 1568 m. Gardino Seime nutarta, kad romai, norintys likti LDK, turi įsikurti sėsliai.
- Vėliau Trečiajame Lietuvos Statute romai buvo laikomi „dykinėjančiais žmonėmis“ ir galimais šnipais.

Antrasis pasaulinis karas ir romų holokaustas

- Antrasis pasaulinis karas tapo kulminacija romų persekiojimo istorijoje.
- Romai, kaip ir žydai, tapo genocido aukomis.
- Apie pusę milijono romų žuvo visoje Europoje.
- Lietuvoje daugiausia romų buvo nužudyta Pravieniškių stovykloje ir Paneriuose.
- 2019 m. Lietuvoje pradėta minėti Romų genocido atminimo diena.

Romai Lietuvoje

Parengė: Mindaugas Baranauskas, Ugnė
Šatkauskaitė, Miglė Žilionytė
2025/01/31
Vilniaus Užupio gimnazija
1B

Romų gyvenvietės

Paribanka arba Bar/ namai

- Paribanka (Bar) – daugiau nei 70 metų istoriją turinti Romų gyvenvietė.
- Vietą Paribanka buvo gėrtingai užimausi gyventojai, bet dabar ten jau gyvena Prūsai, lietuviai.
- „Paribanka“ dar vadinama „senaisiais namais“ – tai Romų gyvenvietė – „senaisiai“.

Antrieji namai

2001 m. Paribankoje įkurta Romų asociacija „Senaisiai, Prūsai, Lietuvių vaikų klubas“.

1990-1995 m. Romai, turintys pilietinę teisę, registruoti mokyklų, ligoninių ir vaikų namų.

Amžinos klajonės?

„Senaisiai“, tai Romai, kurie klajonavo, o dabar gyvena namuose, bet jie vis dar klajonuoja.

• Dauguma Romų, kurie klajonavo, t. y. Romai, gyvena namuose, bet jie vis dar klajonuoja, bet jie vis dar klajonuoja.

Namai

Paribankoje (Bar) gyvena Romai, kurie klajonavo, o dabar gyvena namuose.

• Čia gyvena ir Prūsai, kurie klajonavo, o dabar gyvena namuose.

Amžinos klajonės?

- Stereotipas, kad romai yra amžini klajokliai, vis dar gajus. Istoriskai jie vertėsi amatais, muzika, būrimu ir kitomis veiklomis.
- Dauguma romų derino klajoklišką ir sėslų gyvenimo būdą. Kelionės buvo ne tik tradicija, bet ir strategija, padėjusi išgyventi didėjant diskriminacijai.

Parubanka arba Bar/ namai

- Parubanka (Bar) – daugiau nei 70 metų Vilniuje egzistavusi romų gyvenvietė.
- Nors Parubanka buvo ignoruojama oficialioje istorijoje, jos buvimas gyvas per ten gyvenusių žmonių patirtis.
- „Parubanka (Bar) nėra nusikaltimų ar baimės simbolis – tai mūsų gyvenimai ir istorijos.“

Antrieji namai

- 2001 m. Parubankoje įkurtas Romų visuomenės centras (RVC). Čia vyko mokymai, kūrybiniai užsiėmimai.
- RVC buvo saugi erdvė, kur žmonės galėjo mokytis, repetuoti muziką, organizuoti renginius.

Gyvenimas

Č klasė

- Vilniaus „Saulėtekio“ mokykloje, daugiafunkciniame centre, mokosi didžiausias Vilniaus romų vaikų skaičius.

- Iki 2012 metų veikė segregacinė Č klasė.

- Mokyklos administracija tokį sprendimą motyvavo specializuoto ugdymo poreikiu.

Laužas

- Degantis laužas - didelė romų tautos dalis.
- Laužas romams buvo daugiau nei šilumos šaltinis, tai - gyvenviečių šerdis, kasdienybė.
- Prie ugnies susininkusios šeimos dalindavosi dienos įspūdžiais, gamindavo maistą...
- Pasakojimuose prisimenamos šitos vasaros naktys ir lauže keptos bulvės, kurias vaikai mėgdavo valgyti su sviestu ir druska.

Vaikystė

- Gyvendami miesto pakraštyje, beveik miške, vaikai turėjo daug laisvės ir patys susikurdavo žaidimus. Visi prisimena „šventą“ vietą - „tarzanę“.

- Prisiminimuose kartojasi bendrumo ir draugystės temos, pasireiškusias per komandinius žaidimus „pavyzdžiui, slėpynes“.

Nastios kioskas

Romų jaunimas nuolat mini „Nastios kioską“ - vietinę gyvenvietės krautuvėlę, veikusią privačiame name neaiškiu laiku. Pro metalinį langelį atsiverdavo kelias į saldumynų pasaulį. Tiesa, norint gauti skanėstą reikėdavo nemažai drąsos - jaunuolių atmintyje Nastios kioskas iškyla kaip aukšta juoda tvora apjuosta saldumynų saugykla, kurią prižiūrėjo griežta ir paslaptinga moteris vardu Nastia.

Stotelė

Č klasė

- Vilniaus „Saulėtekio“ mokykloje, daugiafunkciniame centre, mokosi didžiausias Vilniaus romų vaikų skaičius.
- Iki 2012 metų veikė segregacinė Č klasė.
- Mokyklos administracija tokį sprendimą motyvavo specializuoto ugdymo poreikiu.

Laužas

- Degantis laužas - didelė romų tautos dalis.
- Laužas romams buvo daugiau nei šilumos šaltinis, tai - gyvenviečių šerdis, kasdienybė.
- Prie ugnies susirinkusios šeimos dalindavosi dienos įspūdžiais, gamindavo maistą...
- Pasakojimuose prisimenamos šiltos vasaros naktys ir lauže keptos bulvės, kurias vaikai mėgdavo valgyti su sviestu ir druska.

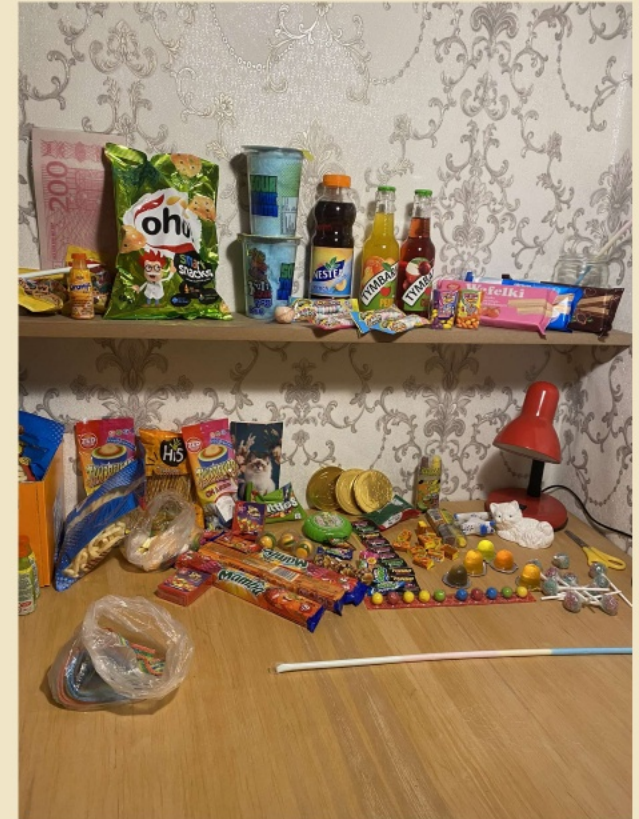
Vaikystė

- Gyvendami miesto pakraštyje, beveik miške, vaikai turėjo daug laisvės ir patys susikurdavo žaidimus. Visi prisimena „šventą" vietą - „tarzankę".
- Prisiminimuose kartojasi bendrumo ir draugystės temos, pasireiškusios per komandinius žaidimus ,pavyzdžiui, slėpynes.

Nastios kioskas

Romų jaunimas nuolat mini „Nastios kioską“ – vietinę gyvenvietės krautuvėlę, veikusią privačiame name neaiškiu laiku. Pro metalinį langelį atsiverdavo kelias į saldumynų pasaulį. Tiesa, norint gauti skanėstą reikėdavo nemažai drąsos – jaunuolių atmintyje Nastios kioskas iškyla kaip aukšta juoda tvora apjuosta saldumynų saugykla, kurią prižiūrėjo griežta ir paslaptiinga moteris vardu Nastia.

Stotelė

Romai Lietuvoje

Parengė: Mindaugas Baranauskas, Ugnė
Šatkauskaitė, Miglė Žilionytė
2025/01/31
Vilniaus Užupio gimnazija
1B

Išvados

Romų gyvenimas Lietuvoje vis dar paženklintas diskriminacija ir stereotipais. Siekiant geresnės integracijos, būtina kovoti su šiomis problemomis ir užtikrinti lygias teises bei galimybes, kad visuomenė būtų vieninga.

Padėka

Norėtume padėkoti:

- Vilniaus Užupio gimnazijos mokytojams
- Vilniaus muziejui
- Tautinių mažumų departamentui

Išvados

Romų gyvenimas Lietuvoje vis dar paženklintas diskriminacija ir stereotipais. Siekiant geresnės integracijos, būtina kovoti su šiomis problemomis ir užtikrinti lygias teises bei galimybes, kad visuomenė būtų vieninga.

Padėka

Norėtume padėkoti:

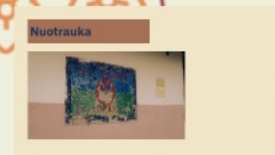
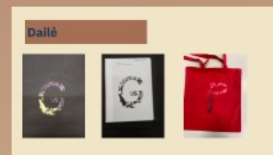
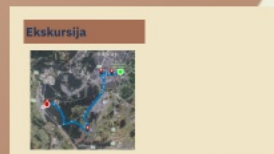
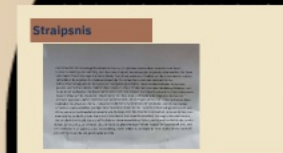
- Vilniaus Užupio gimnazijos mokytojams
- Vilniaus muziejui
- Tautinių mažumų departamentui

Romai Lietuvoje

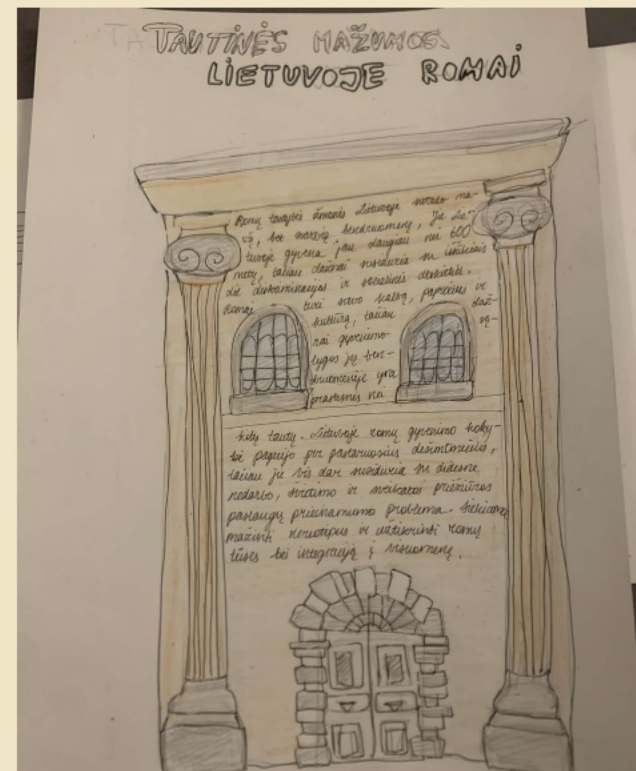
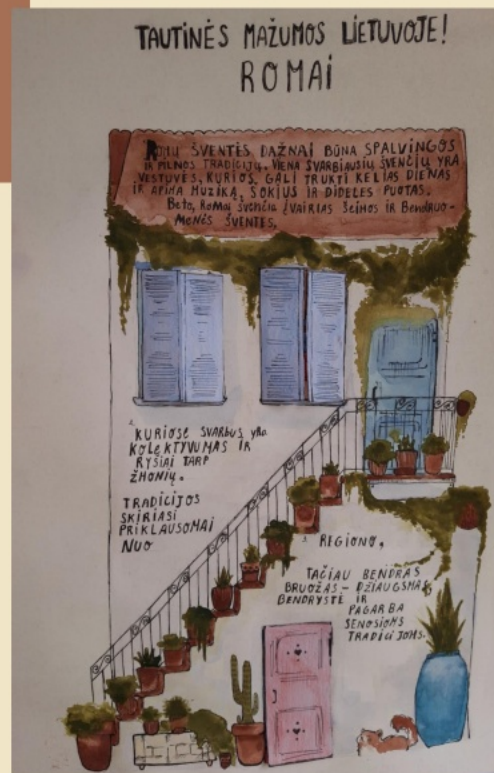
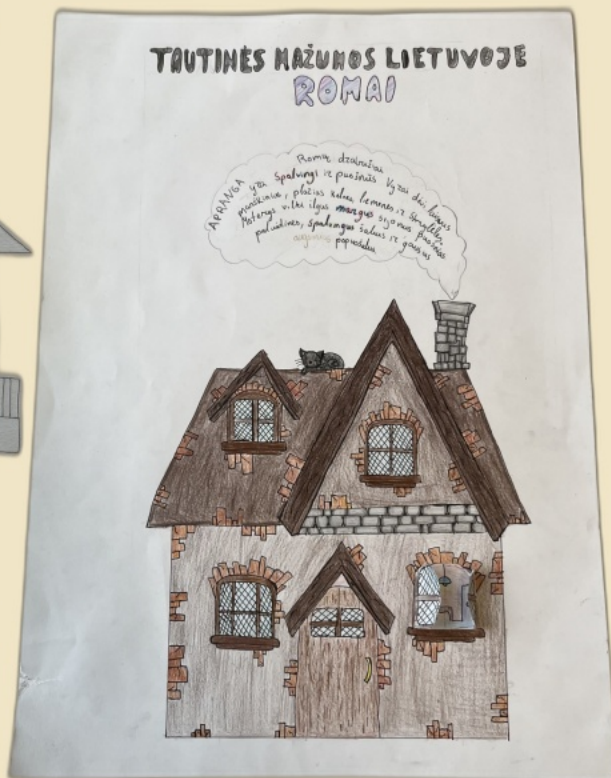

Parengė: Mindaugas Baranauskas, Ugnė
Šatkauskaitė, Miglė Žilionytė
2025/01/31
Vilniaus Užupio gimnazija
1B

Mokinių pristatymai:

Knygos puslapiai

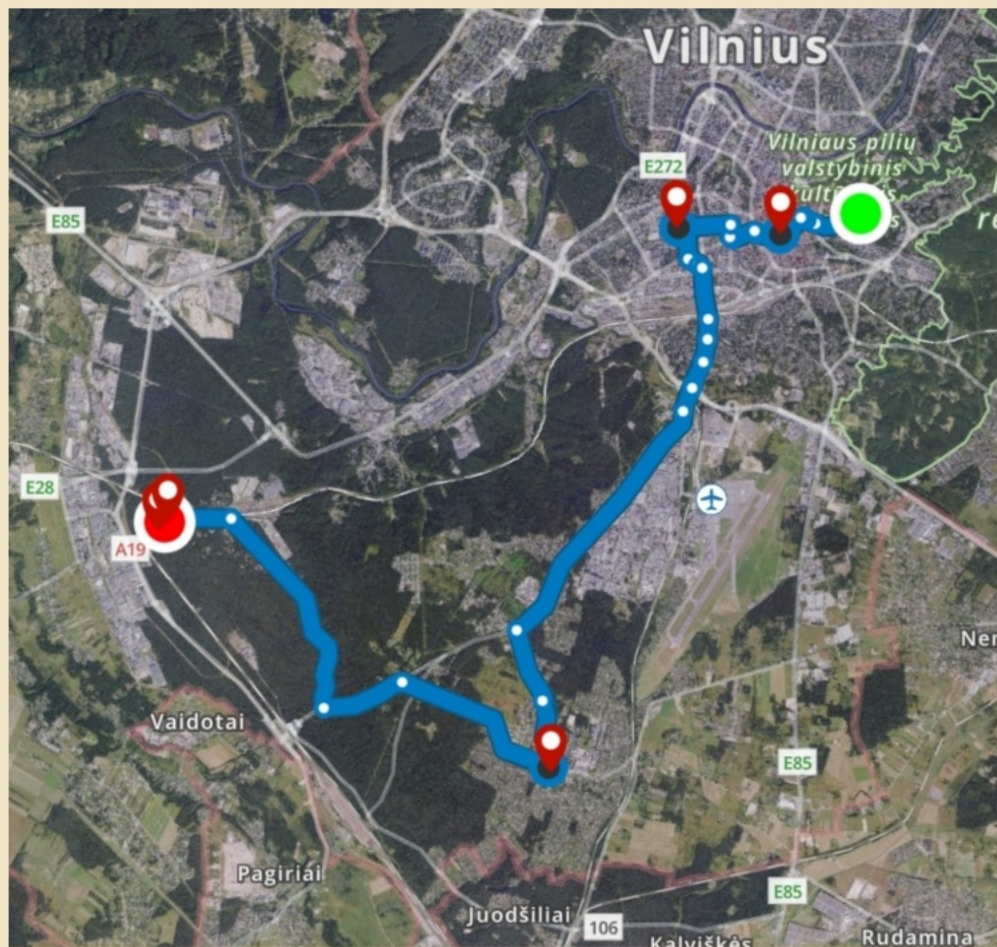
Straipsnis

Das Roma Volk hat eine lange Geschichte in Litauen, die sich über Jahrhunderte erstreckt, und deren kulturellen Beiträge sind vielfältig. Und dies obwohl sie oft übersehen oder missverstanden werden. Die Roma von Litauen haben ihre eigene Sprache, Musik, Tanz, Kunst sowie auch Traditionen, die zusammen ein reiches kulturelles Erbe ergeben. Die Handwerkskunst der litauischen Roma sind auch bekannt für ihre Schmuckherstellung und der Fertigung von handgefertigten Stoffen. Diese Handwerkskünste haben eine gewisse Geschichte in Roma-Tradition des Reisens. In Litauen finden man in einigen ländlichen Gebieten noch heute Kunsthandwerker, die diese traditionellen Techniken pflegen. Die Roma Musik und der Tanz haben einen grossen Einfluss auf die Litauischen Musiktraditionen. Dazu trägt auch Kleidung der Roma bei die bei den Männern aus Hosen Hemd und ärmelloser Weste besteht und bei Frauen ein bis zum Boden reichendes Kleid beinhaltet. Die Musik der Roma, insbesondere die Roma-Symphonien und Volkslieder, sind oft von starken Emotionen und Geschichten geprägt. Diese Musiktraditionen hat die litauische Volksmusik gelehrt die Art und Weise, wie man traditionelle Instrumente wie die Geige oder das Akkordeon verwendet. In vielen Dörfern kann man noch heute die Musik der Roma bei Festen hören. Zusammenfassend lässt sich sagen, dass die Roma in Litauen durch ihre Musik, Kunst und Traditionen einen wesentlichen Beitrag zur kulturellen Vielfalt des Landes leisten. Es ist wichtig, zu erkennen das die Roma als gleichwertigen Teil der litauischen Gesellschaft sind, und sie so behandeln als wären sie das. Es ist wichtig andere Völker zu würdigen da deren Kultur ebenso wertvoll und wichtig ist wie die von jedem anderen Volk.

Technologijos

Ekskursija

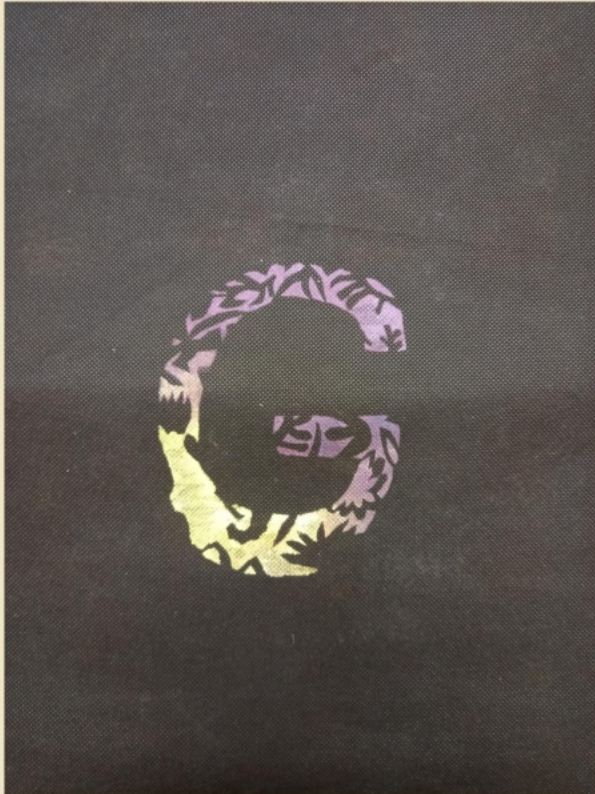
Kalendorius

28	29	30	31	1	2	3
4 Lenkai-Užgavines (Mardi Gras)	5	6	7	8	9 Ukrainiečiai- Taraso Ševčenkos diena	10
11	12	13	14 Žydai Purim	15 Karaimų Tymbyl chydžy (Velykos).	16	17
18	19 Romų - Laimės ir gerovės šventė	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29 Žydų Naujieji metai	30 Totorių Eid al-Fitr (Ramadano pabaigos šventė)	31

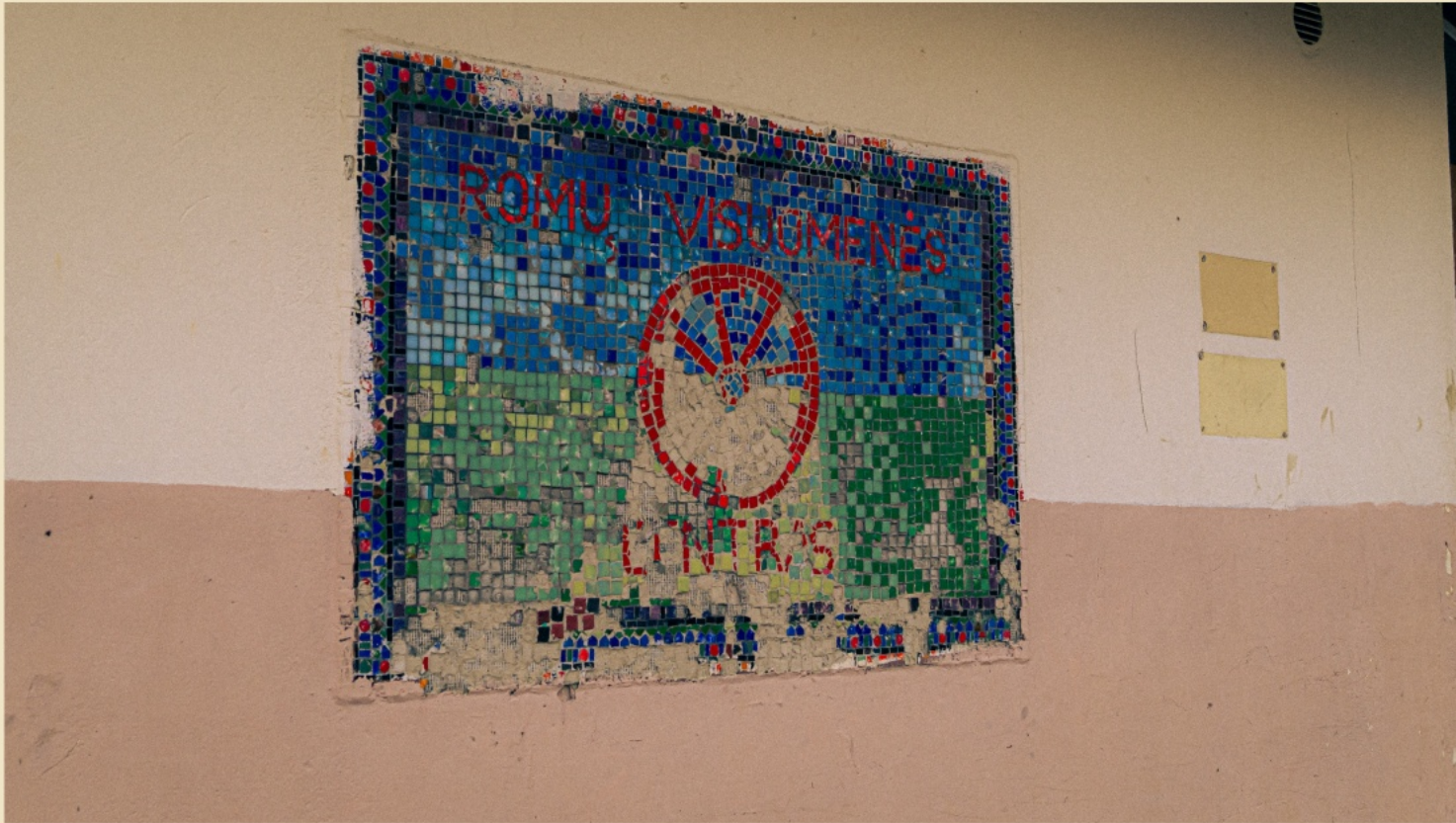
Kovas

Kovas

Dailè

Nuotrauka

Filmukas

Nes visa ta mūsu sakym, įstatymų bazė, ane tradicijų, tai yra būtent tikėjimas į Dievą.

Žaidimas

Trumpas žaidimo aprašymas

Harpastum-buvo žaidžiamas ant žemės arba ant tam tikros aikštės. Žaidėjai turėjo perkelti kamuolį į priešininko teritoriją įvairiais būdais – smūgiuojant, perduodant rankomis ar kojomis, kovodami dėl kamuolio su priešininkais, kurie bandydavo atimti kamuolį arba trukdyti atlikti veiksmus, kas galėjo baigtis susidūrimais. Komanda, pasiekusi tam tikrą vietą priešininko teritorijoje (pvz., liniją ar ribą), laimėdavo. Žaidimas neturėjo tiksliai nustatyto laiko, todėl jis galėjo trukti ilgiau nei šiuolaikiniai sportai, o tikslas buvo pasiekti pirmą pergalę arba atlikti kitus užduotus veiksmus. **Aikštė**-būdavo atvira, dažnai su kliūtimis ar linijomis, per kurias reikėjo pernešti kamuolį.

Ačiū už dėmesį

:)